Izhaja
vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilo koroških Slovencev

Velja
za celo leto **4 krone.**

Denar naj se pošilja točno pod napisom:
Upravništvo lista ‚Mir‘ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.
Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXIX. Celovec, 8. prosinca 1910. Štev. 2.

Lažniva samohvala vlade.

Avstrijski Slovani smo preizkusili različne vladne sisteme, take, ki so bili za nas žgoč bič, pa tudi take, ki so nam skušali biti po možnosti pravični. Le tako hinavske in samohvale polne vlade še nismo imeli nego je sedanja. Da je Bienerthova vlada v sedanjih razmerah prav po želji nemških nacionalcev in Slovencem skrajno sovražna, smo že opetovano naglašali. Tudi drugi slovenski politični listi so že neštetokrat prepevali ravno isto pesem. Le tega se ni poudarjalo, da je Bienerthov sistem, ki ga Bienerthu-baronu prijateljski listi ne morejo prehvaliti, skrajno hinavsk in nadut, da tiči v „dalekovidnosti“ Bienerthove vlade prikrita nakana, razdružiti Slovane in udariti s tem najprej Slovence, da v „vztrajnosti“ Bienerthove vlade ne vidimo drugega nego dobro porcijo samodrštva brez vsakega čuta za politično moralo, podpiranega od zgoraj. Vztrajna je Bienerthova vlada le v enem, to je v korupciji, pokvarjenosti, ki se na Dunaju in tam, kjer so slovanske narodnosti močne, skriva kakor gad noge, ki pa se ob slovenski meji, za katero se gre najprej, kaže v celi svoji nagoti.

Prvi večji cilj, ki si ga je stavil Bienerth, je sprava med Čehi in Nemci. Že ta prvi Bienerthov korak nam jasno označuje njegov sistem. Če se Bienerthu gre res za narodno spravo v Avstriji, potem bi ne smel predložiti jezikovnega zakona samo za Češko, ampak za celo državo; saj je vendar narodni boj na jugu ravnotako razvnet kakor na severu in morda za razvoj države še bolj usodepoln. Seveda nočejo Nemci slišati o nobeni narodni spravi na jugu države, kjer prodirajo tako, kakor nazadujejo na severu. Če je torej cilj Bienerthove vlade doseči samo spravo med Nemci in Čehi, je to jasen dokaz, da je Bienerthova vlada le izvršilni organ Nemcev. Obljuba, da bi po doseženi spravi med Nemci in Čehi prišlo na vrsto pogajanje za spravo med Nemci in Jugoslovani, je tako otročja, da je pač noben resen politik v Avstriji ne bo verjel. In če bi se tudi taka pogajanja vršila, bi se vršila čisto na drugi podlagi nego na severu, ker bi Nemci zahtevali na jugu ravno nasprotno temu, kar zahtevajo na severu. To pa ne gre. Jezikovni zakoni nikakor ne smejo biti kak privilegij za Nemce, ampak morajo biti eni in isti za celo državo. Dokler ne bo posegla v jezikovne boje res kaka odločna vlada „s krepko roko“ in dejansko uveljavila najboljši jezikovni zakon, § 19 temeljnega zakona, bo ostalo vedno pri starih bojih. Prepričani smo, da Čehi ne bodo šli Bienerthu na lim.

Kako so od vlade podkupljeni listi kričali, zatrjevali, kako da je Bienerthova vlada Slovanom pravična! A še v istem trenotku, ko je Bienerth sam to zatrjeval v zbornici na polna usta, so koroške Slovence c. kr. uradniki tepli s škorpijoni. Nobena vlada prej koroškim Slovencem ni prizadejala toliko krivic, nego pod krinko pravicoljubnosti sedanja vlada, ki je pustila vse krivice koroških vsenemških uradnikov, storjene nad Slovenci, popolnoma nekaznovane. Da razbije Bienerth „Slovansko Jednoto“, je hotel potolažiti Čehe in varovati kolikortoliko slovansko enakopravnost na severu, Nemce pa je odškodoval s tem, da jim je pustil popolnoma prosto roko nad Slovenci.

Še nikdar se ni kazala pokvarjenost, korupcija kake vlade na Koroškem tako očito v toliki meri, nego se kaže sedaj Bienerthova vlada. Zares, v korupciji je ta vlada ravno tako vztrajna kakor v pomanjkanju politične morale. Bienerth se je drznil izjaviti v zbornici, da ne ve za nobene pritožbe koroških Slovencev; ko je pa poslanec Grafenauer naštel nekatere grehe sedanje vlade, ki težijo Slovence na Koroškem, je pa pustil Slovanom pravični Bienerth vse pri starem, če izvzamemo to, da so bili nemškonacionalni uradniki za svoje nemškonacionalne čine še od vlade — poplačani.

Kot največjo zaslugo Bienerthovega sistema slavijo Bienerthovi listi „dejstvo“, da je Bienerth odtegnil politično upravo zunanjim vplivom in pritisku poslancev. Ko bi le bilo res! Istina pa je, da je Bienerth odtegnil Slovanom vpliv na upravo, zato jo je pa docela izročil Nemcem. Tako so na pr. Bienerthu dobro znani škandali na celovškem kolodvoru, pa mož na pritisk nemških poslancev pusti vsa kršenja postav od strani zagrizenih nemškonacionalnih uradnikov in uradnic nekaznovana. Na tozadevne interpelacije posl. Grafenauer še ni dobil nobenega odgovora. Proti c. kr. demonstrantom pred slovenskim domom na slovenski zemlji se je na javno priznan pritisk prekinila disciplinarna preiskava, kakor je že vnaprej naznanil v zbornici poslanec Dobernig. Pač pa dobiva za to protislovensko demonstracijo neki uradnik dvojno remuneracijo.

Nemškim nacionalnim uradnikom na Koroškem raste v senci Bienerthovega sistema greben tako, kakor še nikdar prej ne. Tak je torej ob belem dnevu vladni sistem Bienerthove vlade, poln hinavstva in nadutosti, naperjen naravnost proti Slovanom in vztrajen v korupciji. Da ne bo drugačen, smo vedeli takoj ob sestavi sedanje vlade.

Darovi.

Za podljubeljski „Delavski dom“:

223. Nabiralnik pri Kušarju . . . . . K 5·—
224—227. Vlč. g. komendator Petek na Rebrci . „ 20·—
228—229. A. M. P. . . . . „ 10·—

Koroške novice.

Deželni zbor koroški je sklican na 17. tekočega meseca, kakor nam poročajo z Dunaja. Ne verjamemo pa, da je bilo to že prej določeno, ampak so se gospodje pri deželnem odboru spomnili, da bi bilo le dobro zasedanje, šele potem, ko so jih poučili o tem razni listi.

Imenovani so župnik Konrad Walcher, državni poslanec, kn. šk. duhovnim svetovalcem in monsignora dr. Klimsch in Weiss kn. šk. konzistorialnim svetovalcem.

Sodna imenovanja. Iz Celovca je premeščen v Gradec deželnosodni svetnik Karol vitez plem. Bischoff, deželnosodni svetnik v Celovcu je postal okrajni sodnik Alfonz pl. Dedovič.

Dvojno priporočilo. Koroškim Slovencem, ki imajo opravke v Mariboru, priporočam tamošnji

Podlistek.

Iz popotne torbe.

(Spisal J. Trunk.)

(Dalje.)

Na zapad.

Pittsburg je od New-Yorka tako oddaljen, da je v času ena cela ura razločka. A vendar je tu še le začetek Amerike. Kdor se vozi dalje, pravi, da gre na „zapad“ — West.

Tudi jaz kupim, ko sem si Pittsburg dobro ogledal in obiskal Slovence tudi v okolici, karto ali tiket kar v Št. Pavel v Minnesoti, torej za daljavo 1500 kilometrov, ali Beljak-Paris. Akoravno se na ameriških železnicah po noči; če vozovi niso prenatlačeni, prav složno vozi, ker se na mehkih sedežih lahko zaspi, sem vzel „Sleeper-Car“ — spalni voz, ker brzovlak, ki odhaja ob 9. uri zvečer iz Pittsburga, sploh nima drugih vozov, kakor onih Pullmanove družbe. Sicer je postelj za mošnjo precej trda, stane namreč štiri dolarje ali 20 kron, a v Ameriki se živi in tudi plačuje po amerikansko.

Na kolodvor me spremlja nekaj dragih Slovencev, s katerimi smo se v kratkem prijateljski seznanili. Vsem zakličem: Na svidenje! in odidem skoz vrata, nad katerimi se je v električni luči svetilo Chicago. — Pri vsakem vozu stoji črnec, kateremu povem ime, kamor sem namenjen. Vstopim precej v prvi voz. V prvem hipu menim, da sem se zmotil, ker vse je zagrnjeno z zelenimi preprogami. Le na enem kraju je še en sedež, kjer se usedem. Vidim, da so na preprogah številke in tudi jaz pogledam, ali imam na karti za spalni voz številko. Res . . . ravno ta številka je poleg mene na steni — torej sem na pravem mestu. V tem se začne vlak pomikati. Črnec pride in mi veli, naj morda grem v kadilnico, da pripravi postelj.

Amerikanec je silno praktičen — in ker se radi velikih daljav v tej deželi mora voziti ne samo nekaj ur — ampak cele dneve — so znali tudi vozove tako pripraviti, da se lahko potuje po dnevu in po noči. V ta namen se je ustanovila Pullmanova kompanija, ker tukaj posameznik nič ne velja, ako nima sodrugov — kompanije.

Vozovi so silno dolgi, visoki in res praktični. Ob koncih so posebni oddelki za umivanje, kadenje itd. — in sicer za moške eden in za ženske eden. V sredi so sedeži, ki se spremenijo na večer v postelje in sicer po ena spodaj in ena zgoraj. V zgornjo se mora „kramati“ po posebni „lojtri“, zato „upper berth“ niso tako priljubljeni, kakor spodnje postelje ali „lower berth“. Kdor pride še le pred odhodom vlaka, mora vzeti, kar še dobi; kdor na vsak način hoče imeti „lower berth“ — mora si postelj zagotoviti že nekaj dni poprej, in še tedaj je navadno vse že oddano. Bil sem okoli deset noči na železnici, a samo enkrat sem dobil spodnjo postelj, vsaj na karti, pa še tedaj mi je črnec hotel vtlačiti zgornjo. Prijatelj Varh, ki se je tedaj vozil z menoj, je pa prav po „borovsko“ protestiral in črnec se je oprostil. Menda je mislil, da ima dva „greenhorna“ pred seboj, je pa le naletel. To kaže, da mora biti pri posteljah neka barantija.

Črez nekaj časa mi pride črnec pravit, da je postelj gotova. Potniki so večinoma že smrčali, ker Amerikanec ima dober želodec in dobro spanje. Jaz to pot dolgo nisem zaspal, ker take postelje še nisem imel. Končno sem pa vendar šel nekam v krtovo deželo. Tu pa tam sem se zbudil, posebno kadar so na raznih postajah odpenjali ali pripenjali vozove, kar se pri amerikanskih vozovih zgodi s tem, da trešči novi voz z vso silo na vlak.

Koj za Pittsburgom se pričenja ravnina, neizmerno bogata in nepregledna, ki sega tja do Rocky Montains. Rad bi bil videl, kako izgleda „prerija“, kakor se ji pravi; saj sem že v šoli toliko slišal in bral o življenju, bojih in lovih na prerijah. Zato vstanem zjutraj na vsezgodaj, tako da me je črnec debelo gledal, ker Amerikanec zjutraj prav rad dolgo meži.

Moji radovednosti, kakšna je prerija, je bilo prav hitro zadovoljeno. Z malimi izjemami ima namreč ta planjava skoraj povsod isti izgled; oko ne seže daleč, vidi pa livade, kjer raste sočnata trava, ki je podobna oni na naših kislih travnikih (na blatah), nepregledne njive, zagrajene pašnike z lepo ali mršavo živino, mične gozdiče, poslopja farmerjev, široke ceste. Priznavam, da sem bil iznenaden nad lepoto pokrajine, ker mislil sem, da je prerija nekaka pustinja, ki je k večjemu pripravna za pašnike; da je tu nepregledna planjava same rodovitne zemlje, katero tudi po 40- do 50-letnem izkoriščanju ni treba gnojiti, tega bi si nikoli ne bil mislil. Kar tej

„Narodni dom“, v katerega restavraciji dobijo okusne jedi, izborno pijačo, dobro prenočišče, točno postrežbo po nizkih cenah. Edina napaka je, da se v „Narodnem domu“ ne more izpregati. Obenem bi pa vodstvu „Narodnega doma“ priporočal, da bi se od novega leta 1910 naprej med lepim številom listov, ki so v restavraciji na razpolago, nahajalo tudi glasilo koroških Slovencev, list „Mir“. Naša politika, ako hoče biti „vseslovenska“, zahteva, da smo Slovenci medsebojno poučeni vsaj o vseh važnejših dogodkih na celem slovenskem ozemlju, katerega nemškemu navalu najbolj izpostavljeni del je Koroška in zapadni del slovenske Štajerske. Sosedi morajo biti med seboj znani, potem bodo tudi pojmi jasni.

Grafenauer.

Mesto nadučitelja na dvorazrednici v Podkrnosu je razpisano do konca tekočega meseca. Znanje slovenščine se zahteva.

Ljudska kuhinja v Celovcu je vsled splošne draginje povišala s 1. prosincem cene velikih in malih porcij mesa in močnatih jedil za dva vinarja.

Glavni porotniki za leto 1910 so v Celovcu med drugimi sledeči znani gospodje: Trgovec Janez Bratanič, stavbni mojster Franc Madile, urednik baron Rudolf pl. Manndorff, trgovec Rihard Merlin, trgovec Matija Planko, prof. v p. vl. sv. dr. Jakob Sket in — rajni Alojz Legat, vodja Mohorjeve tiskarne, kakor poroča uradna celovčanka; za okrajno glavarstvo Celovec so med drugimi: Janez Kuraš, gostilničar v Bistrici v Rožu, Rudolf Hoinig v Borovljah, pivovarnar Jan. Oblasser v Podgori, Jožef Krasnik v Svetnivasi, Jakob Lavsekar, gostilničar v Slov. Plajbergu, Franc Kelih, posestnik v Selah, Hugo Bogensberger, ravnatelj Metnitzovega mlina v Žrelcu, Štefan Huderc, župan grabštanjski, Janez Reaučnik, gostilničar v Hodišah, Jakob Lučounik, župan žihpoljski, Andrej Pirker, gostilničar na Otoku, Janez Ure, posestnik v Vogljah, Janez Doujak, gostilničar v Škofjem dvoru, trgovec M. Šlajhar v Dobju, Ignac Treffer, trgovec v Vetrinju.

Slovenskemu šolskemu društvu so darovali: J. Dolinar, provizor v Šmarjeti pri Velikovcu, 3 krone, Stari Žličar v Grižah na Štajerskem 1 krono in Mat. Škofič v Št. Jurju na Vinogradih 4 krone. Iskrena hvala jim!

Avstrija jim preseda? „Freie Stimmen“ so objavile v 2. št. t. l. članek z naslovom „Oesterreichischer Schulpatriotismus“. V tem članku se huduje glasilo koroških nemških nacionalcev nad velikim številom čeških narodnih pesmi v čeških šolskih pesmaricah in nad prevelikim številom patriotičnih pesmi v nemških šolskih pesmaricah. „Avstrijskega patriotizma kar mrgoli“ v nemški šolarski pesmarici. Razumemo, da bi bilo nacionalcem mnogo ljubše, če bi peli nemški šolarji namesto „Hoch Oesterreich“ raje „Heil Deutschland“. In tak list se še upa očitati drugim narodom „veleizdajo“!

Nemškonacionalno gospodarstvo v Celovcu. Nemški nacionalci gospodarijo ponavadi slabo, zelo slabo na pr. v celovškem občinskem svetu. Samo kurzne izgube 10 milijonskega posojila znašajo 158.524 K. Zato predlaga Metnitzova stranka zvišanje raznih davkov. V Lečjivasi je na zborovanju priznal Metnitz, da bo mesto Celovec najelo še novih 10 milijonov, za katere bo zopet morala dobro stati dežela. Tedaj je rekel, da za deželo ni nobena nevarnost. Kakor se kaže, zadeva v očigled nemškonacionalnemu gospodarstvu le ni tako nedolžna, kakor jo je hotel naslikati lahkovernežem Metnitz.

Izvrševalni odbor V. L. S. je zboroval v Ljubljani dne 3. t. m. Razpravljalo se je o političnem položaju in so se naredili sklepi, ki niso za javnost. V imenu koroške politične organizacije je izjavil dr. Brejc zaupanje „Slovenskemu klubu“. Izvršilni odbor je sklenil, da zboruje vodstvo V. L. S. meseca februarja.

K škandalom na celovškem kolodvoru. Prosimo vse tiste Slovence in Slovenke, ki so imeli zadnje mesece na koroških železnicah in zlasti na kolodvoru v Celovcu radi slovenskega jezika kakšne zapreke ali neprijetnosti, da javijo to nemudoma z natančnim navedenjem časa, kraja, okolnosti in eventuelnih prič gospodu odvetniku dr. Janko Brejcu v Celovcu.

Silvestrov večer v benediktinski kleti je bil letos posebno domač in zabaven. Občinstvo je zatrjevalo, da se že dolgo časa ni tako dobro zabavalo kakor ta večer. Navzočih je bilo slučajno več Nemcev Celovčanov in nekaj Tirolcev, ki so se divili krasnim slovenskim pesnim in jugoslovanski godbi tamburašev; burno so ploskali vsem komadom in se niso mogli dovolj načuditi slovenski prijaznosti. Saj so sicer iz nemških listov čitali vedno, da smo Slovenci strašni hujskači in razbijalci, ki kar požremo vsakega Nemca. Zavzeli so se seveda tudi, ko so zvedeli, kako nestrpni so celovški hajlovci, ki hujskajo proti vsakemu hotelirju, ki nam hoče dati na razpolago dvorano za nedolžne veselice. Nadutost celovških hajlovcev res še ni dovolj znana med poštenimi Nemci.

Borovlje. (Idealne razmere) morajo res že biti v boroveljskem zaporu. Ni še namreč dolgo, odkar se je hvalila neka ženska iz Plajberga, kako „fletno“ se je imela v „kajfenci“ v Borovljah. „Gospa Draškovič so prišli,“ tako je pravila, „da jim je cel dan ribala tla“ in Bog ve kaj vse, oni pa so jo za to pokrepčali s kofetom. V kuhinji je bila menda samo po noči. Ne vem, kako je bilo s tistim ciganom, ki je ušel pred kakim tednom k svoji zlati ženki v podgorski gozd, med tem ko so žandarji po vseh cestah in gozdih iskali ubeglega in nepovabljenega gosta. Draškoviču se zavoljo tega ne bo najbrže nič zgodilo, ker je Draškovič dobro zapisan pri gospodi. Kaj bi le bilo, če bi bil Draškovič Slovenec?

Podljubelj. (Tombola.) Nenavadno število ljudi se je zbralo v nedeljo v „Delavskem domu“ in lovilo srečo. Ker je bilo veliko dobitkov, je marsikateri, ki je imel srečo, težko obložen krevsal proti domu. Našim prijateljem, trgovcem in zasebnikom ni prav, če jih hvalim javno v našem listu, ker nemškutarija tudi to priložnost porablja v svoje malo častivredne namene. Zato se jim v imenu dobre stvari brez vsakega imenovanja tu zahvalim. Mi že znamo zanje, in to jim naj bo zadostilo, odslej jih bomo še raje obiskavali. — Veliko smeha je po tomboli vzbudila Jakob Štokova igra „Moč uniforme“. V slovenskem jeziku imamo malo izvirnih iger, ki bi se po svojem vseskoz zdravem humorju mogle meriti s to Štokovo igro. Tehničnih priprav ni treba skoraj nič, tako da se skoro na vsakem odru lahko uprizori. Nekoliko drugače pa je s petjem in godbo, ki jo je pripravil g. Vogrič. Melodije so precej težavne in nič kaj posebno krasne, izvzemši morebiti dvospev Milek-Liza in končno pesem. Razun v krajih, kjer imajo dobro izvežbane pevske moči, bodo težko kje zapeli te kuplete. Sicer pa bi se dala morebiti ta igra tudi brez kupletov uprizoriti. Zlasti na deželi in to posebno zdaj v pustu, ko se vsak človek rad smeji. Igro, ki jo toplo priporočamo vsem izobraževalnim društvom, ki imajo vsaj nekaj dobih moči, je spisal g. Jakob Štoka v Trstu.

Škocijan v Podjuni. (Shod.) Običajni šentštefanski shod „pri Majarju“ se je vršil tudi letos, pa žal ob bolj pičli udeleležbi. Gospod predsednik je poročal zanimivo o političnem stanju. Mladina pa se je postavila čvrsto na odru v fantovski igri „Poštna skrivnost“, in dekleta so v veliko veselje navzočih izpila svojo „Čašico kave“. Čast vsem, ki so se celo v pičlih osmih dneh privadili igri!

Žrelc. (V odgovor) na strupene dopise v „Freie Stimmen“ dovolite, da nekaj pojasnim. Sprva izražam posebno zadovoljnost, da me v nemškutarskem taboru tako strastno napadajo. Slabo bi bilo zame, ako bi me kdaj hvalili pristaši te stranke. Taki pročodrimovci, ki pri nas niso niti novca darovali za našo občino ali pa plačujejo le letnih par beličev, nimajo sploh nobene pravice, vmešavati se v žrelske zadeve, najmanj pa blatiti kakega katoliškega župnika. Kot župnik imam dolžnost in pravico, potegovati se za naše tlačeno slovensko ljudstvo. Kar sem jaz delal, sem delal pošteno, brez laži in obrekovanj. Orožja te vrste so se posluževali le nasprotniki, na pr.: če bomo imeli mi občino, da bo prišel nek Kranjc za tajnika, da bodo morali spremeniti sirotišnico v mežnarijo in uboge zopet imeti po hišah itd. Lahko trdim, da sem se v najhujši sili ravno jaz potegoval za naše ubogo ljudstvo, a da je ravno nemškutarska stranka pustila te na cedilu, ko ni hotela več sprejemati prošenj za seno. Tedaj sem še le jaz posegel vmes. Prej so dobivali seno le bogataši, še le ko sem se jaz zganil in kritiziral tako ravnanje, se je začelo poznavati tudi siromake in uboge. Govorite, da jaz delam nemir in prepir; seveda trebalo bi vas pustiti pri miru, ko po nemškutarski navadi vodite naše ljudstvo za nos. Zato pa župnik Arnejc ni; dokler bom le mogel, bom dvigal glas za naše tlačene uboge ljudi; posebno če jih bodo tlačili in komandirali ljudje, ki živijo in so plačani samo za to, da vsiljujejo našemu domačemu ljudstvu na njegovi zemlji nemškonacionalno tiranijo. To hočemo tudi v Žrelcu enkrat odločno zavrniti. Vse ljudstvo v Žrelcu in okolici se hoče enkrat otresti tega jarma, ki ste ga mu vi naložili in se ga tudi bo; in jaz vam kar obljubim, da ne bom nehal od dela in truda, dokler ne bodo naši ljudje sami celi in edini gospodarji na domači zemlji. Jaz vem, kaj je

---

planjavi manjka, je sprememba, zakaj ure in ure se voziš, in povsod skoraj isti izgled. Prav posebno je pogrešalo moje oko tudi cvetlice. Travniki so sicer zeleni, da jih je veselje gledati, a naših pisanih cvetlic ni videti, le tu pa tam je skupina žoltih ali rdečih cvetlic, ali pa vrsta vodnih lilij. Pa tudi te prerije imajo krasote, katerih pri nas nimamo; največji zaklad je pa njih rodovitnost, o čem pričajo gradovom podobna pohištva bogatih farmerjev.

Okoli 8. ure je „coloved man“, kakor moraš črneca imenovati, ker „niger“ je za njega žaljenje, popravil postelje, ki zginejo, ne ve se kam, in voz je bil spremenjen v pravi salon. Oglašal se je želodec, in šel sem skoz več vozov v „dining car“ — jedilni voz, da dobim kaj toplega. Amerikanci so se mastili pri raznih „steakih“ in „hamih“, ker oni navadno zjutraj toliko spravijo, da bi njih „breakfast“ — lomilec posta kakor mu prav nedolžno pravijo, nam „greenhornom“ lahko zlomil celo — želodec! Jaz si naročim kavo in skledico jagodic z mlekom. Morda bi pri nas to tudi stalo eno krono, tu sem plačal tri, oziroma z napitnino vred štiri krone, pa nisem rekel nič, ker mi nikdo ni ukazal iti na amerikanske prerije kavo pit!

Vozili smo mimo več mest, katerih imena ne bom našteval. Okoli pol devete ure se bližamo meglenemu morju. Vedel sem, da je to dim nad milijonskim mestom — Chicago. Kmalu smo tudi med prvimi hišami in tovarnami. Kakor povsod, kjer se mesta še le razvijajo, tudi tu ne smeš iskati lepote in snažnosti. Vse leži križem, za lepo, z asfaltom tlakano cesto, pride pot, na kateri si lahko pri vsakem koraku zlomiš obe nogi, cele gromade kositrenih škatelj, smetja, iberja itd. Poleg krasnih, palačam podobnih stanovanj, so raztrgane, umazane bajte, kakršnih pri nas ne vidiš niti v najrevnejši vasi. Tu je lep vrt, tam zopet cel „block“ — cel čveterokot samih podrtin, da se nehote vprašaš, ali je to res svetovno mesto Chicago? Seveda je tu le predmestje, osrčje, kjer je „business“, izgleda vse drugače, kakor sem pozneje videl, ko sem se na povratku mudil v mestu nekaj dni.

Na kolodvoru sem prestopil na drugo progo, ker v Št. Pavel je tu še le polovica pota.

Krasen dan je bil in cel dan sem imel priložnost opazovati pokrajine, skoz katere vozi vlak. Kako lepo mesto, ako tudi ne v našem pomenu, je Milwaukee, kjer je mnogo Slovencev, posebno Koroščev. Proga pelje skoz države Michigan in južni Wisconsin. Povsod je pokrajina enaka, nepregledna ravnina z zelenimi gozdi in velikimi farmami. Prav slikovit svet je ob reki Wisconsin, skoraj malo gorat, z večjimi gozdovi. Čudovito lepe so pa pokrajine ob reki Mississipi, in najlepša je reka sama. Kakor široko jezero teče „oče rek“ veličastno med nizkim hribovjem, krasna podoba največjega naravnega veličastva. Ni čuda, da so Indijanci ljubili to reko, ko se njene lepote ne more nagledati oko! Pozno na večer sem dospel v Št. Pavel, kjer me je čakal koroški rojak J. Varh, ki me je gostoljubno sprejel za dalj časa pod svojo streho. Dasi je že več let v Ameriki, si je ohranil svoje zlato, borovsko srce in mnogo prijetnih ur sem preživel ž njim tu, prav kakor bi bila med „Borovčiči“, dasi je Št. Pavel v Minnesoti tako neznansko daleč od slavnih „pilijev“. — Tu in v okolici je mnogo slovenskih duhovnikov, katere jako čisla nadškof Ireland, prvak med amerikanskimi škofi.

Št. Pavel je krasno mesto. Prav blizu je Minneapolis z največjimi mlini na svetu. Skladišča za žito so podobna velikim trdnjavam, množina moke, ki se od tu izvaža, je gorostasna. Na cestah gre voz za vozom same moke, ki ni v vrečah, ampak v sodih.

Življenje na farmah sem opazoval pri č. g. Fr. Mažirju, ki je župnik kar štirih župnij, kar ni malenkost pri ameriških daljavah. Te župnije obsegajo prostor, ki je tako velik, kakor cela velikovška dekanija! Radi bolehnosti je bil malo pozneje prestavljen na manjši kraj.

Minnesota je jako lepa dežela z bogato zemljo. Jezer šteje nad 10.000! V severnih krajih je mnogo železne rude; tam dela v rudnikih veliko Slovencev. Podnebje je precej ostro, dasi zdravo. Parkrat smo imeli po strašni vročini neurje z bliskom in gromom, kakršnega še nisem doživel nikoli v življenju. Bliski tako švigajo, da bi zmanjkalo sape, če bi se kdo pri vsakem hotel pokrižati; zraven udarja grom, da se trese zemlja. Ako se pridruži še vihar, bi človek iz kože skočil, če bi mogel zopet nazaj.

Daleč na zapadu sem bil, a vleklo me je še dalje, prav do — konca! (Dalje sledi.)

Rojaki, spominjajte se podljubeljskega „Delavskega doma“.

moja duhovniška dolžnost in odpadniku od katoliške vere odrekam vsako pravico, učiti mene duhovniškega obnašanja. Kot politik imam pa ravno isto pravico kakor vsak državljan, najmanj pa isto kakor pritaši od „Freie Stimmen“. Za danes dovolj! *Dr. J. Arnejc,* župnik v Žrelcu.

Šmihel pri Pliberku. (Društveno gibanje.) Naše izobraževalno društvo je v l. 1909. priredilo tri zborovanja z veselico, vsakokrat po dve igri. Društvo je poslalo dva fanta na socialni kurz v Velikovec, enega zastopnika na občni zbor „Kršč. Soc. Zveze“ v Celovec, dva zastopnika na glavno skupšino v Št. Jakob v Rožu. Socialnega kurza v Pliberku so se udeležili štirje. Udov je: Dva ustanovna, 18 podpornih, 47 rednih. Dohodkov je bilo K 183·17, stroškov pa K 162·38. Knjižnica je narastla od 266 na 307 knjig razne vsebine. Izposojenih je bilo 986 knjig. Časnikov imamo: 3 iztise „Mira“, „Mladost“, „Dom in Svet“. Člani se sprejemajo ob nedeljah po prvi sv. maši v društvenem uradu.

Šmihel pri Pliberku. Občni zbor z veselico našega izobraževalnega društva na praznik sv. Štefana je bil jako dobro obiskan, velika „Šercarjeva“ dvorana je bila natlačeno polna. — Govornika od „Zveze“ ni bilo, dasi je bil za gotovo obljubljen, in to nam je napravilo mnogo sitnosti. — Zborovanje so otvorili tamburaši. Odbor je bil izvoljen z malimi spremembami stari, le predsednik, č. g. župnik Jos. Vintar, je odstopil, ker je že itak z delom preobložen. Na njegovo mesto je bil izvoljen gospod Jurij Rudolf na Bistrici. Igri „Na Betlehemskih poljanah“ in „Mlinar in njegova hči“, ste krasno uspeli. Vsa čast igralcem, zlasti Marici in Korenki. Med dejanji je skrbela za zabavo šaljiva pošta, pri prosti zabavi pa tamburaši in dražba božičnega drevesca.

Sv. Jakob v Rožu. (Ustanovni shod podružnice „Šolskega društva“.) V nedeljo, dne 26. grudna m. l. se je vršil tukaj v „Narodnem domu“ ustanovni shod „Slovenskega šolskega društva“. Domači kmetje in posestniki so prišli v res velikem številu. Gospod župnik Ražun otvori shod. Najprej nastopita dva domača mladeniča. Prvi poda v prav zanimivem govoru, kako da zdaj niso časi ločitve, ampak združenja, in omenja krivice, ki se Slovencem gode, ter vzbuja Slovence iz dolgega spanja k življenju. Drugi deklamuje „Hajdukovo oporoko“. Potem pojasni gospod župnik v poljudnem govoru različne vzroke gospodarskega propada in namen ustanovljenja društva. — Potem je sledila volitev predsednika, tajnika in blagajnika novi podružnici.

Devica Marija na Zili. (Smrt blage žene.) Na božični praznik smo pokopali pri nas Ano Fric pd. Urbančevo mater. Rajna je bila mati odločnega našega pristaša Janeza Frica pd. Urbanca. Bila je velika dobrotnica ubogih in župnijske cerkve na Zili. Umrla je po dolgi in hudi bolezni v 65. letu svoje starosti. Za vse dobro ji bodi ljubi Bog obilni plačnik!

Dholica. (Nemčur — brez sramote.) Nemški pesnik Schiller je zapisal lepe besede, da je ničvreden narod, ki ne časti sebe. Neki nemčur z Dholice pa se s tem, da je zatajil svoj narod in svoj jezik, še hvali v „Bauernzeitungi“ in psuje tiste, ki še malo držijo na svojo čast in poštenje. Res — lep list, ki zagovarja izdajalce. Ako se hvalijo nemčurji s tem, da jih je precej, jih samo opomnimo: Če bi postali vsi drugi ljudje osli, se poštenim Slovencem pač nič ne bi ljubilo igrati ulogo osla. Če so pa naši nemčurji podrepniki brezverskih nemških nacionalcev, njihovo slepo orodje, jih zato prav nič ne zavidamo in jim k temu tudi ne častitamo.

Iz Roža. (Denarja jim manjka.) V boju s teptanimi Slovenci nemškutarji in Nemci nikdar ne nastopajo odkrito. Ko se je začela gibati v ljudstvu narodna zavest in je tudi naš Rožan izrazil željo po postavi mu zajamčenih pravicah ter svoje sinove zahteval za davkarje, sodnike, profesorje, zdravnike, advokate in učitelje, uvideli so naši narodni nasprotniki, da so s tem le oni in njihovi sinovi, ki so se do zdaj brez vsega truda pitali s slovenskim kruhom, prikrajšani v svojih ne ustavno pridobljenih pravicah. Začel se je boj. Od uradništva zna le malokdo slovenski, zato so isti iz začetka sem že stali v nasprotnih vrstah proti nam, ki so prav za prav od nas in za nas pri nas postavljeni na svoja mesta. V prvi zadregi je znašla neka pametna butica frazo, da se ljudstvo hujska in dela razdor in prepir med nekdaj popolnoma mirnimi sosedi. Nikdar pa niso povedali odkrito, da si hodi ubogi in povsod zapostavljeni Slovenec le po svoje pravice, in da so le oni na krivici, ki so mu jih vzeli. Ni jih bilo sram tega bojnega sredstva, rabili so ga pridno in še dandanašnji se porablja v nasprotnem časopisju. Treba je sklicati le kak poučen shodek, že se oglasi v „štimcah“ na take pojave dresiran gospodič in toži nad hujskanjem v „prej mirni vasi“. Pri njih je to seveda vse kaj drugega. Učitelji že v šoli žalijo otroke z „windische Trottel“, pretvarjajo jim slovenska imena v nemška, slovenski govoriti ne smejo, vabijo šolarje v nemška društva (Borovlje), uče otroke „Heil“ vpiti itd. To seveda ni hujskarija. Tudi to ni hujskanje, da nemška društva iz celega sveta vabijo v Borovlje. Policaji v Borovljah trgajo slovenske lepake, da, tudi Ogriz se ne sramuje takega početja. Vsak tuj človek sme z lepaki svoje prireditve naznanjati občinstvu, samo mi Slovenci domačini ne smemo te pravice zahtevati zase. V zadnjem času jim ležijo tudi naše posojilnice v želodcu. Ni res, kaj vse bi se dalo narediti z lepimi slovenskimi goldinarji? Toda Slovenci niso več tako neumni, da bi dajali denar za „Rosentalerhof“. Prede vam, prede tam okoli „Rosentalerhofa“! Seveda nad 100.000 K zazidati v eno samo hišo tudi ni malenkost, posebno še, če se rentira ista kakor „Rosentalerhof“. Zato prav dobro razumemo tisto tarnanje v nemških listih. Slabo vam gre, slovenski denar bi radi pograbili in zato čenčate o tistih tisočakih. Zakaj ne poveste kar naravnost, da ste suhi. To bi bilo jasno in odkrito. Slovenci, vsaj kar jih je pametnih, vam ne bodo šli na lim. Dovolj imamo slovenskih posojilnic v našem Rožu in ni sile, da bi svoj denar nosili Nemcem in sovražniku v shrambo. Slovenci, pazite na denar, nosite ga v domače posojilnice, in kmalu bo nemškutarjem greben porezan! Slovenski denar v slovenske posojilnice, nemškutarjem pa figo, to bodi naš odgovor sovražnikom v novem letu.

Dholica. (Smešno poročilo) o zadnjih občinskih volitvah v lutrovski „Bauernzeitungi“ nam je slučajno došlo v roke. Res je, kar smo že večkrat brali v „Miru“. Če nemčurji nimajo kaj resničnega poročati, pa se polastijo laži. Tako napada „Bauernzeitung“ našega splošno spoštovanega posestnika in narodnjaka g. Janeza Štrukla, češ, da je še na predvečer pred volitvami šel gledat na občinsko tablo, je li vse v redu. G. Štrukl se je ravno vračal od nekega posestnika, h kateremu je šel kot dober sosed v sili gledat k obolelemu živinčetu. Kje da je občinska deska skrita, itak nihče ne ve. Sicer pa si g. Štrukl lahko šteje samo v čast, če ga napada tak zagrizen lutrovsk list, kakor je „Bauernzeitung“, ki se vedno poteguje za protestante, dočim ne more nikdar dovolj gnojnice izliti nad katoliško cerkvijo in njenimi služabniki. Ko bi g. Štrukla ta list hvalil, bi bilo to zanj najslabše spričevalo. Pošteni katoličani itak ne naročujejo takega lista. Tisto veselje nasprotnikov, da so pri občinskih volitvah zmagali, jim radi privoščimo, ker se naša stranka volitev ni udeležila. Saj bi v slučaju zmage itak ne mogla prevzeti kaj drugega nego dolgove.

Pliberška okolica. (Kurja jeza nemčurjev.) Radi socialnega kurza v Pliberku so gotovi ljudje močno razburjeni. Ker ne morejo drugače dati duška svojemu srdu, pa venomer zabavljajo črez Slovence, posebno pa so vzeli na piko udeležence kurza. Ne gre tem možakarjem v glavo, da bi kmetskim sinovom, torej bodočim gospodarjem, moglo to kaj koristiti, češ, kaj treba kmetu izobrazbe, on naj bi se ravnal edino le po besedah: Moli in delaj! No, mislim da naši liberalci imajo pač najmanj pravice, nam v tem oziru kaj očitati; zdi se mi, da nosijo ta izrek samo na jeziku, v življenju ga pa strašno malo upoštevajo. Oni bi pač najraje videli, da bi Slovenci ostali popolnoma nevedni, in zakaj? Bojijo se namreč, da bi naša mladina, bolj izobražena, tudi v političnem oziru postala bolj zavedna, ker potem bi pač ne verjela več sladkim besedam in lažnivim obljubam naših nemčurjev. Dragi mladeniči! Vztrajajte v započetem delu in ne dajte se premotiti od peščice nasprotnikov. Naj oni zabavljajo kolikor jim drago, saj drugega ne znajo; naj vas obrekujejo in smešijo, saj je to že njihova navada in s tem kažejo le svojo nemčursko oliko; naj se jezijo in izlivajo svoj žolč črez „bindišarje“, kdo se jih bo bal? Ne zmenite se za vse to, ampak stopajte krepko po poti, katero ste si začrtali, za cilji, katere ste si izbrali, vi mladeniči, up slovenskega naroda!

Bekštanj. (Občinske volitve), ki so se vršile 27. grudna p. l., imele so jako zanimiv izid. V tretjem razredu je bilo oddanih 304 glasov, v tem razredu je bil voljen od nasprotnikov z absolutno večino (162) glasov Ivan Pirker pd. Svetnjak na Hribu, ki je pa pravzaprav pripadnik slovenske stranke, in sedanji župan V. Baumgartner pd. Bukovnik pri Starem gradu s 153 glasovi. Ker deset Hribrčanov ni držalo volilne discipline pri slovenski stranki, dobil je, samo ob sebi umevno, Svetnjak toliko glasov. Bukovnik je vsled tega dobil en glas večine ker ga je nek sorodnik zapisal namesto nekega kandidata slovenske stranke. Pet kandidatov je prišlo do srečkanja, ker so imeli vsi enako po 152 glasov. Trije so pripadali slovenski, dva nemški stranki. Pri srečkanju propadel je en kandidat slovenske stranke. Končni izid v tretjem razredu je torej: Voljeni štirje kandidati nemške in dva kandidata slovenske stranke kot odborniki. V drugem razredu je bilo oddanih 84 glasov. Slovenska stranka jih je dobila 36, nemška 48 glasov. V prvem razredu je bilo oddanih 43 glasov. Petnajst pripadalo jih je slovenski, 28 nemški stranki. Kaj je dalo nasprotnikom uspeh? Samo to dejstvo, da so volili prav za prav na pr. v drugem razredu tri popolnoma slovenske može, katerim niti na misel ne pride, prodati čast svojega slovenskega materinega jezika, kakor delajo to kolovodje nemške stranke, ali takozvani nemškutarji. Pravzaprav nemškutar zanje ni pravo ime. Imenovati bi se morali, ako bi bili odkritosrčni, sami sramotitelje slovenskega maternega jezika. Zasramovati, tlačiti, poniževati, uničevati slovensko besedo je njih program in vseh tistih, ki jim pri tem stremljenju pomagajo. V svojih listih, kakor je „Villacher Zeitung“, naše izobražence, ki nam vrlo stoje ob strani, zasramujejo s „slovenische Größen“. Prav lep naslov! Sami sebe imenujejo „fortšritlarje“. O „fortšritu“ govoriti je seveda lahko, ali v pravem pomenu besede to dejansko pokazati in dokazati, pa ravno naši nasprotniki z malimi izjemami ne morejo. Slovenska stranka pozdravlja vsak napredek in ga samo ob sebi umevno tudi podpira kolikor mogoče z besedo in dejanjem, bodisi na gospodarskem ali na političnem polju. Ali dokler bo mogla in v kolikor bo v njeni moči, nasprotovala bo preganjanju Slovencev bodisi v gospodarskem kakor v političnem oziru. „Slovenec naj ostane na svoji zemlji sam svoj gospodar,“ je njeno geslo. Jako vrlo so Slovenci bekštanjske občine, ki ljubijo svoj materni jezik slovenski črez vse, pokazali, da svojega jezika ne pustijo na noben način poteptati. Jako žalostno pa je, da jih je še dosti v naši bekštanjski občini, ki svojim bratom ne pridejo na pomoč, bodisi vsled malomarnosti, bodisi vsled strahu pred nasprotnikovo kruto silo. Bratje Slovenci to jako čutimo! Vemo, da čutite tudi vi, vemo, da bi nam radi pomagali, ali bojite se največkrat gospodarske oškodbe. Bojite se, da bi prihodnjo zimo imeli pri hiši premalo drv, ker — ako volite s Slovenci, z ljudmi, ki spoštujejo vaš slovenski materni jezik, ki se borijo in žrtvujejo zanj, z ljudmi, ki so vsled tega povsod zaničevani, celo uradno se jih gleda od strani, z ljudmi, katerim leži na srcu le blagostanje slovenskega ljudstva, z ljudmi, katerih predniki so bili tlačani neusmiljene „heršofti“, iz katere so se rešili le s svojo lastno skupno močjo — vam „heršoftni“ borštnar ne bo odkazal več — „kuntla drv“.

Globasnica. (Zborovanje in igra.) Na praznik sv. Štefana je imelo izobraževalno društvo kaj lepo zborovanje. Ker je bilo tudi v Šmihelu zborovanje, akoravno je bilo naše že več tednov prej v „Miru“ naznanjeno, smo se nekoliko bali, da udeležba ne bo povoljna. Ali naš strah je bil prazen. Udeležba je bila tolika, kakor že več let ne. Tovariš mladenič Leopold Abraham iz Prevalj je najprej v navdušenem govoru opominjal, da naj mladenič ne bo lakomen, pa tudi ne lahkomiseln in razsipen, ampak pametno varčen. Mladeniču je pa tudi neobhodno potrebna stanu primerna vsestranska izobrazba, saj je Slovenec bistre in prebrisane glave. Po govoru se je igrala igra „Na betlehemskih poljanah“ kaj lepo in ganljivo. Mnogobrojno občinstvo je navdušeno ploskalo. Glavno ulogo je imel mladenič Abraham, ki je izvrstno predstavljal očeta Ecekijo; pa tudi njegovi sinovi, pastirji. Dekleta, ki so predstavljala angele, so dobro rešila svoje uloge. Ko se je občinstvo še opomnilo, da je treba ob novem letu si zopet naročiti dobre časnike, ki zagovarjajo naš dom in jezik in vero našo, se je lepo zborovanje zaključilo.

Brdo. (Ples brez licence.) Na Štefanov praznik, dne 26. dec. 1909, se je na Brdi vršil ples brškega „fajerbera“ vkljub temu, da niti župan, niti deželni odbor, niti kaka druga oblast ni dala za to dovoljenja. Na izid te plesne zabave je naš vrli župan Jožef Fellacher že zanaprej nekako namignil, ko je načelniku brškega „fajerbera“ dovoljenje za ples odrekel. Konec zabave je bil prepir in pretep. Nekemu vojaku so pri tem vzeli bajonet, da je moral revež brez njega iti nazaj v Šmohor. Po nekega drugega vojaka je morala priti drugi dan predpoldnem vojaška patrulja. Lep „bal“! Zdaj ima g. župan besedo.

Žrelc. (Slabo gospodarstvo.) Nemčurji gospodarijo na vseh koncih in krajih slabo, samo da znajo to kaj dobro prikrivati. Žrelski župan Oremus se že hvali, da je občinsko gospodarstvo v Žrelcu izborno. To je govoril pred volitvijo.

Dober tek! Zdrav želodec imamo in nimamo več bolečin ne tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko „Elza-kroglice“. Po izkušnji Vam svetujemo, da jih poskusite; one odpravijo zapečenost in pospešujejo prebavo. 6 škatel franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller, v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

Sedaj po volitvi so nasprotniki morali takoj pokazati svoje karte, tako jih je že tiščalo. Občinski odbor je sklenil zvišati občinske doklade od 26% na 40% in je uvedel pasji davek 5 K od psa. Metnitzov uradnik Bogensperger je zahteval baje za vsakega psa 10 K davka. Nadalje je občina dolžna županu 3000 K. Gosp. Oremus, zakaj tega niste povedali pri Müllerju in Sibitzu?

Velikovec. (Predpustno veselico) priredi letos društvo „Lipa“ dne 23. t. m. z zelo zanimivim sporedom. Že sedaj opozarjamo slavno občinstvo na to priljubljeno prireditev.

Velikovec. („Korošec“) je zadnjič pisal, da v našem „Narodnem domu“ ne trpimo vžigalic „Družbe sv. Cirila in Metoda“. To je gola laž. Sicer si pa prepovemo, da bi nam komandiral list, ki ima pred svojim pragom dovolj smeti.

Važenberg. (Kaj dela novi g. župan?) Naš župan g. Jakob Rösch pd. Breznik: 1. Je slovenskega rodu in silno rad nemškutari. 2. Črez zavedne Slovence rad malo pozabavlja. Tako na pr. je nahrulil zavedno slovensko rodbino iz Zakamena, ki je šla na božičnico v Št. Rupert: Ali ste Vi tudi taki trepi, da greste to gledat? 3. Sam pa rad obiskuje komedije. Ko sta dva komedijanta napravila tukaj svoj imeniten „teater“, je bil navzoč. In ko sta med drugimi rečmi pripovedovala, kako je bilo nekje veselo, se je naš mož hitro oglasil: „Tam gotovo ni bilo nobenega župnika“ („Dort war gewiß kein Pfarrer“). Ubogi siromak! Daleč naokrog ni tukaj nobenega župnika in mož trpi take bolečine zaradi njega! Občina Važenberg ima torej skrbnega župana, ki se za vsako reč zanima.

Družba sv. Mohorja v Celovcu

je malo pred božičnimi prazniki dovršila svojo nalogo, odposlavši svojim članom knjige za l. 1909. Bilo je to ne malo dela! Celih sedem tednov je imelo pet oseb cel dan in še pozno v noč opravila dovolj s štetjem, zavijanjem in vezanjem knjig, katerih je odpeljala pošta 920 zavojev in železnica 1510 bal tehtajočih 141.000 kilogramov. Ob novem letu so imeli vsi Mohorjani knjige v rokah in nadejamo se, da so bili vsaj večinoma zadovoljni z njimi. Vplačalo je na letnini do konca leta 84.325 udov in živih dosmrtnikov je prejelo knjige 1790; če k tem prištejemo še iztise poslane listom, društvom in nameček, je torej Družba za lani razposlala 87.000 iztisov! Ni čuda, da so nekatere knjige pošle do zadnjega iztisa, kakor „Podobe iz misijonskih dežel“ in „Marija v zarji slave“, in da je ostalo tudi drugih knjig, na pr. molitvenika, le nekaj iztisov. Tega uspeha se gotovo radujejo z odborom vred vsi resnični in iskreni prijatelji naše Družbe — to so pa tudi pravi prijatelji našega naroda sploh.

Zahvaljujoč Boga za njegov blagoslov in čč. gg. poverjenike za njih požrtvovalni trud, ki jih stane tudi ne malo novcev, in vse zveste nam člane, vabi Družba sv. Mohorja zdaj vse mile rojake, da naj tudi letos stopijo v vrsto Mohorjanov in se do 5. svečana zglase pri svojih poverjenikih. Da nam ne poidejo zopet knjige, prosimo, da naj se nam čimprej dopošljejo vpisovalne pole, ker bi sicer morali uvesti drug red za razpošiljanje knjig, namreč v tisti vrsti, kakor so nam došle vpisovalne pole. Zakasnjenci bi potem lahko prejeli mesto knjig le svoje novce zopet nazaj! Kaj bodo prejeli za svoje kronice, to že vedo; če bi se oglasili pri nas osebno, bi jim tudi že lahko pokazali, kar smo doslej za 1910. l. izvršili, in gotovo bi jim ugajalo. Čimprej bomo vedeli, koliko udov bomo letos zopet zbrali pod palico sv. Mohorja, tem prej bomo mogli dovršiti vso naklado in udom razposlati knjige že začetkom jeseni. Letos bomo dali vsem udom samo isti molitvenik („Sv. spoved“); molitvenike iz zaloge bomo poslali le tistim Mohorjanom, ki si jih ne bodo izrecno prepovedali. Tako upamo ugoditi vsem. Knjige „Trije rodovi“ pa moremo dati najprej samo prvo polovico v zameno za molitvenik ali za posebno plačo. Naročnikom pa ne bo treba čakati dolgo na drugi del, priložili bomo vsakemu iztisu prvega zvezka položnico, in kdor bo želel prejeti še drugi snopič, nam bo naravnost po pošti poslal 50 vinarjev in bo prejel drugi snopič že nekaj tednov za prvim.

Še nekaj! Da izpraznimo zalogo starejših molitvenikov, bomo odslej prodajali vse molitvenike nevezane po 40 vin.; naročilom je priložiti tudi poštnino. Nadejamo se, da bodo Mohorjani in prodajalci molitvenikov za to ceno si hiteli nabavit lepih in dobrih molitvenikov, ki jih najdejo zaznamovane v „Koledarju“.

Ker smo znižali ceno posameznim snopičem „Zgodb sv. pisma“ na 50 vin., stane zdaj tudi vezan prvi del sv. pisma samo K 10·50.

Gospodarske stvari.

Odgovor na vprašanje g. poslanca Grafenauerja dne 4. prosinca 1910.

Za hlev, katerega nameravate zidati, napravite štiri ventilacije, kakor so opisane v letošnji 1. štev. „Mira“, in sicer dve od zunaj v hlev, dve pa iz hleva na prosto. Ventilacije, ki dovajajo v hlev svež zrak, morajo biti tam narejene, kjer je zrak res čist, ne pa na mestih, kjer se napravljajo smrdljivi plini, na pr. ob straniščih, gnojiščih itd. Iz hleva pa naj vodijo ventilacije na prosto, ne pa v kak drugi prizidek, na pr. v krmarno, kajti s slabim zrakom, ki odhaja iz hleva, bi se napravljala v takšnih prostorih nepotrebna vlaga in se krma lahko pokvari; lahko pa vodijo ventilacije v hlev iz teh prostorov, če je tam svež zrak. Gotovo bodete napravili tudi pravilna okna, katera se odpirajo od zgoraj in so pritrjena spodaj na tečajih (pantih), ob strani so pribite deske, da ne gre mrzel zrak naravnost na živino, ampak pod strop in se lepo ogreje, potem bodete lahko, če bode še potreba, zračili tudi z okni, ki vam nadomestijo ventilacijo skoz strop, da vam ne bode delala na podu tesnobe. Ako vam čas dopušča, bi bilo dobro, če si ogledate kak modern hlev, kot jih imamo pri nas, potem lahko vse potrebne naprave uporabite pri zidanju novega hleva. Pozdravljeni! *Fr. Krištof.*

Nekaj o naši živinoreji.

(Piše France Krištof, živinorejski inštruktor v Selcih.)

Krma.

Najvažnejša stvar pri živini pa je krma. Nič ne pomaga lep hlev, če mora v njem živina stradati. In ravno v tem oziru se stori pri nas veliko napak. Naši kmetje skušajo umetno narediti iz slabe krme dobro in uporabljajo v ta namen razna sredstva, na pr. praške, ki niso piškavega oreha vredni in so dostikrat celo škodljivi. In kaj imajo naši kmetje za vse to? Slabo živino z velikim vampom, vrhutega mnogo dela in truda, a le malo ali nič dobička. Odločno odstvetujem tudi kuhanje različnih „žup“ za živino, ker ji mnogokrat pokvari želodec. Splošno si je treba zapomniti, da potrebuje živina kakor vsaka rastlina redilnih snovi za svoj življenski obstoj in razvoj. Treba jo je torej krmiti s tako krmo, ki ima kolikor mogoče mnogo redilnih snovi.

Mnogokrat se naši kmetje z živino tudi presilijo, da je namreč imajo več kakor je morejo v resnici prekrmiti. Pametneje je imeti manj živine, pa tisto dobro oskrbovati kakor veliko, a jo zanemarjati, imeti ž njo veliko opravka, a malo dobička.

Omeniti je še treba, da se mora živina krmiti v gotovem času. Krmljenje v negotovih časih vznemirja živino, prebavljanje je neenakomerno in to škoduje živini. Poleti naj se krmi trikrat, pozimi pa zadostuje dvakrat, seveda malo tečneje. S tem se doseže enakomeren čas za krmljenje, živina pa ima več časa za prebavljanje in več počitka.

Da dobimo dovolj dobre krme, je treba slabe travnike pognojiti, mokre osušiti, gnojnico zbirati in jo razvoziti po travnikih. Kjer primanjkuje hlevnega gnoja, naj se pomaga z umetnim. Nadalje je treba omejiti pridelovanje žita, od katerega so naša polja že silno izsesana in izmučena, da nam dajejo slabe pridelke. Na njive naj se v gotovih letih nasejejo krmske rastline, travne mešanice, detelja in lucerna. Ti dve imate namreč to dobro lastnost, da vlečeta iz zraka obilo dušika, najdražje redilne snovi, katere na naših njivah najbolj manjka, in ga ohranjujejo v zemlji, kar ga je odveč. Tako se zemlja spočije, kakor imenujejo to naši kmetje. S temi rastlinami se živino lahko in boljše krmi in zaradi tega je tudi več gnoja ter boljše žito.

Pazi naj se pri živini tudi na snago, saj pravi domač pregovor, da je snaga pol krmljenja.

(Dalje sledi.)

Društveno gibanje.

V „Narodnem domu“ v Pliberku se uprizori dne 9. prosinca ob 3. uri popoldne igrokaz: „Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta“. Somišljenike vabi

odbor izobraževalnega društva.

Politične vesti.

Poslanec dr. Steinwender proti ministrom-rojakom.

Nemški ministri-rojaki so postajali vedno bolj izvršilni organ nemških „Volksratov“, sedanji nemški minister-rojak dr. Schreiner je pa postal že čisto navadno orodje njihovo, nekaka posredovalnica državnih služb za najhujše vsenemške petelinčke. „Slovenski klub“ je v državnem zboru sprožil misel, da se naj institucija ministrov-rojakov odpravi, ker so ravno ministri-rojaki vzrok mnogih krivic, ki se godijo manjšim narodom, in ker s svojim postopanjem netijo ogenj narodnega razpora. Pošteni politiki so takoj spoznali, da ima „Slovenski klub“ prav. Tudi dr. Steinwender, brez dvoma eden najvplivnejših in najsposobnejših nemških politikov, je objavil v graški „Tagespošti“ članek s sledečo sodbo o instituciji ministrov-rojakov: „Ministri-rojaki so svojo ulogo zamenjali. Prej so zastopali velike narodne skupine v svetu krone, sedaj pa so postali posredovalci za razne službe, ki napravijo mnogokrat silne zmede v upravi in postajajo vedno bolj politični protektorji.“

Književnost in umetnost.

Razpis nagrade. Pevski zbor „Glasbene Matice“ razpisuje 200 K, ki mu jih je v poljubno uporabo poslalo hrvatsko pevsko društvo „Kolo“ iz dohodkov svojega koncerta dné 6. novembra 1909 v Ljubljani, kot nagrado za nove, še ne objavljene mešane ali moške zbore, s slovenskim ali hrvatskim tekstom. Svota se bo razdelila med relativno najboljše doposlane zbore po njih glasbeni vrednosti. Termin do 31. julija 1910. Skladatelji naj označijo svoje skladbe samo z geslom, svoja imena pa naj priložе v zaprtem kuvertu pod istim geslom. Nagrajene skladbe preidejo v last „Glasbene Matice“.

Koledar za kmetovalca 1910 je ravnokar izšel. Knjižica, ki je zelo pripravna za žep, je vezana v močno platno, ima poleg zapiskov prav poučne kratke članke o vseh strokah kmetijstva, kakor iz živinoreje, živinozdravništva, pridelovanja krme, sadjarstva, gozdarstva, postavodajstva itd., sploh o vsem, kar kmetovalec vedno rabi. Kmetijstvo vedno bolj napreduje, zato je tudi kmetovalcu potrebno več pouka, ni mu pa vedno mogoče prebirati dolgih spisov in knjig, v „Koledarju za kmetovalca“ bo našel vedno vse potrebno in mu bo isti dober in zanesljiv svetovalec. Nobeden kmetovalec naj ne zamudi prilike si ta izvrstni koledar naročiti. Koledar je pisan od prvih slovenskih veščakov in se je med našimi kmetovalci zelo udomačil in priljubil. Urejuje ga deželni nadzornik za živinorejo in kletarstvo J. Legvart v Ljubljani. — Dobi se pri založništvu Iv. Bonaču v Ljubljani in vseh knjigarnah. Več v oglasu.

Esperanto. Še enkrat opozarjamo na esperanto slovnico, ki se že tiska. To je ista slovnica, ki jo je nameraval izdati „Slovenski esperantni krožek“. Da se knjiga hitreje razpeča, smo skrčili nekoliko njeni obseg in določili ceno zelo nizko (K 1·10 s poštnino). K 5 izvodom priložimo zbirko zanimivih pripovedk. Kdor hoče razširjati esperanto v svojem kraju, naj naroči po več izvodov, ker jih pozneje ne bo dobiti. Naročila sprejema založnik Lj. Koser, stud. iur., Juršinci pri Ptuju, Štajersko.

Jakoba Alešovca izbrani spisi. Drugi popravljeni natis. Priredil Jožef Volc. I. zvezek. Kako sem se jaz likal. I. del. V Ljubljani 1910. Založila Katoliška Bukvarna. Cena broširanemu izvodu K 1·20, vezanemu K 2. To delo je izšlo kot 9. zvezek „Ljudske knjižnice“. Knjiga je polna zdravega ljudskega in pristnoslovenskega humorja in jo bo čital vsak, omikanec in neomikanec, z enako slastjo. Knjiga zasluži, da pride med širše mase naroda. Sploh je bila po našem mnenju zelo srečna misel, izbrati najboljša dela Alešovčeva in jih podariti ljudstvu.

Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flav.) Zgodovinski roman. Spisal J. Spillmann, D. J. 2 dela. V Ljubljani 1909. Založila „Katoliška Bukvarna“. Oba dela K 3·80, vezana K 5·40. Spillmann je že znan po prevodih Slovencem. Njegov roman „Zadnji dnevi Jeruzalema“ je morda najboljše, po vsebini zelo zanimivo in hkrati poučno delo, ki bo po njem rado segalo vse, staro in mlado.

Priporočujemo našim družinam

Kolinsko cikorijo.

Kaj je novega po svetu.

Definitivnim učiteljem na c. kr. gimnaziji v Mariboru je minister za uk in bogočastje imenoval našega rojaka g. dr. Ivana Arnejca.

Tržaški škof dr. Nagl je imenovan za koadjutorja dunajskega kardinala in nadškofa s pravico nasledstva.

O. Henrik Opitz D. J. †. Po daljši, mučni bolezni je umrl v Gradcu v bolnišnici usmiljenih bratov dne 3. t. m. Celovčanom kot pridigar znani jezuit o. Henrik Opitz.

Svetujemo Vam, da revmatične in protinske bolečine v križu in po udih, trganje v ledjih, ne zanemarite. Dvanajsterica za poskušnjo Fellerjevega fluida z znamko „Elza-fluid“ stane samo 5 kron. Učinljive prvine rabarbarakorenine, ki pospešujejo preosnovo, tedaj izboljšujejo kri, vsebujejo bolečine utehajoče, tek pospešujoče, krč olajšujoče Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko „Elza-kroglice“. 6 škatel franko 4 krone. Razpošilja E. V. Feller v Stubici, Elza-trg 67 (Hrvatsko).

Doprsni velik kip Prešerna, našega prvakapesnika, je modeliral ljubljanski kipar Zajec. Trgovec Bahovec ga je dal vliti v mavec. Kip stane 8 kron.

Železniška nesreča pri Pesnici. Pri glavni razpravi zaradi železniške nesreče pri Pesnici so bili obsojeni vsi obtoženci. Prometni uradnik Hugo Slansky je bil obsojen v enoleten strog zapor, pomožni čuvaj Albert Kvas v 18 mesečen strog zapor in menjalni čuvaj Leopold Pansi v šestmesečni strog zapor.

Spomenik padlim Japoncem. V Port-Arturju, ki se je vsled sebičnosti poveljnikov trdnjave moral prehitro vdati Japoncem, so odkrili spomenik padlim Japoncem. Spomenik nosi napis: „Spominski stolp zvestobi.“ V spomeniku so shranjene listine generalov Nogija in Togo, iz katerih je razvidno, da je padlo pred Port-Arturjem 20.861 mož.

Podgrad v Istri. Naša posojilnica je članica „Zadružne Zveze“ v Celju in ni nikdar mislila na to, da bi kdaj drugam pristopila, akoravno jo je liberalna „Zveza slov. Zadrug“ v Ljubljani opetovano vabila. „Zadružna Zveza“ v Celju pa nam je vkljub temu odpovedala ves dosedaj podeljen kredit, pa menda ne raditega, ker ima sušo v svojih blagajnah.

Kakšno bo leto 1910? Započeto leto tisoč devet sto deseto ima izmed 365 dni 67 nedelj in praznikov. Značilno je, da pade praznik „Marijinega oznanjenja“ (25. sušca) letos na „Veliki petek“, zato se mora praznik Marijinega oznanjenja, kakor leta 1853., preložiti na pondeljek po Beli nedelji, na 4. mal. travna, ki je torej letos zapovedan praznik. — Izredno kratek je letos pustni čas, ki traja samo 33 dni ter se konča že 8. svečana. Postni dnevi se začenjajo z 9. svečanom ter končujejo po 46 dneh z Veliko soboto. Neprimerno kmalu je Velika noč, že 27. sušca. — Leto 1910. se napoveduje kot vlažno leto. Pridelki se bodo precej zapozneli, ker bo zima dolga. Posebno spomladi bo pritisnil nenavaden mraz, ki bo trajal še v malem travnu. Spomlad bo hladna in vlažna. Računa se samo na 10 do 12 pravih spomladnih dni. Poletje bo sprva sicer vlažno, toda sredi poletja nastopijo krasni dnevi; proti koncu se napovedujejo nevihte z gromom in treskom; vročina raste. Jesen bo deževna, zima pa bo prinesla obilo snega. Oba solnčna mrka sta za nas Evropejce to leto nevidna. Zate pa bomo videli drugi lunin mrk v noči od 16. do 17. listopada. — Gospa de Thebes, glasovita pariška prorokovalka, ki vsako leto o bodočem letu bolj ali manj srečno prorokuje, pravi, da bo leto 1910. mnogo trpelo od ognja, toda ne bo posebno slabo. Vinogradniki bodo s svojimi pridelki zadovoljni, pridelalo se bode mnogo in dobrega vina. Leta, ki se končujejo z „0“ ali pa s „5“ so sploh po starih izkušnjah rodovitna leta. — Na morju bo mnogo viharjev, na suhem pa veliko požarov. Ognjeniki bodo nemirni. Napredek se bode posebno pokazal v rudarstvu. Ženske bodo zopet začele nositi male klobuke. Potresi bodo zlasti v Severni Ameriki napravili mnogo škode. V Rusiji in Belgiji se bodo vršili veliki preobrati obstoječih razmer. Na Španskem in Angleškem bo izbruhnila revolucija in predrugačila marsikaj. Vendar pa bodemo v letu 1910. lahko zaznamovali silen napredek, narodi se bodo zbližali, tudi svetovni mir se bo utrdil. Pondeljki in četrtki bodo večinoma nesrečni — nedelje pa srečni dnevi. — Tako se prerokuje in ugiba o bodočem letu. Katoliški Slovenec bere sicer taka prorokovanja, a si misli zraven s Prešernom: „Vsi pojte rakom žvižgat, — lažnivi pratikarji, — lažnivi zvezdogledi, — vremena vi preroki!“ Pošteno delo, mirna vest in zaupanje v Boga, to je podlaga za srečo!

Pošten, zato obdarjen. Pred nekaj meseci je nastopil v San Francisku v Ameriki v hotelu Argonaut neki dečko, po imenu Miha Dunphy, službo natakarskega učenca. Natakarji so mlademu „piccolo“ naložili vse sitnejše opravke. V hotelu je stanovala tedaj tudi neka stara gospa, ki ji noben natakar ni maral streči, ker je bila zelo sitna in ni dajala napitnine. Novi „piccolo“ je moral streči tej sitni gospé. Tovariši so se mu posmehovali, Miha pa je vestno in potrpežljivo opravljal svoj posel. Ko se je meseca rožnika nato dotična gospa poslovila, Miha ni dobil nobene napitnine in so se mu vsled tega njegovi tovariši strašno krohotali. Toda utihnili so, ko je prejel Miha črez tri tedne ček za 400 K od bolne stare gospe za vestno postrežbo. Pred nekaj tedni je dobil posestnik hotela od odvetnikov Brown in Carliske iz Bostona pismo, v katerem sta poročala, da je gospa Potter, kakor se je pisala dotična stara gospa, umrla in sporočila „piccolu“ Mihi Dunphy 10.000 K. Presrečnemu dečku so denar takoj izplačali. Deček je kupil za ta denar nekaj zemlje in začel zidati hišico za svoje stare revne stariše. Posestnik hotela je poročal o tem odvetnikoma Brownu in Carliske, ki sta želela poročila, kako da bo mladi natakar porabil denar. Nato je došlo iz Bostona poročilo o dostavku gospe Potter v oporoki, glasom katere se naj izplača Mihi Dunphy še 190.000 K, ako bo prvih 10.000 K porabil pametno in dobro. Izvrševalca oporoke gospe Potter sta spoznala, da je mladi natakar izpolnil zahteve gospe Potter, in sta mu izplačala še ostalo svoto. Uresničil se je tudi tu narodni rek: Bodi pošten, in imel boš srečo!

К и С

POPOV

najboljši ČAJ sveta.

Za mladinske knjižnice so darovali:

Č. g. A. Hutter 5 K; č. g. Jak. Knaflič 10; č. g. Jern. Pšeničnik 10; č. g. bogoslovci pa so oddali 50 kron kot izkupiček pri narodnem kolku obmejnim bratom v pomoč. Ker je potreba velika in tudi nujna, prosimo vljudno novih darov in priporočamo ob enem rodoljubom narodni kolek obmejnim bratom v pomoč, ki se dobi v ta namen edinole pri slov. bogoslovcih v Celovcu in pri slov. delavskem društvu v Celovcu.

Za sklad „Učiteljskega doma“ v Celovcu je daroval:

Č. g. Leopold Kassl 4 K; iskrena hvala! Bil je po dolgem času zopet en darovalec.

Pristaši, zaupniki, širite „Mir“! Vsak naročnik naj za novo leto pridobi še enega naročnika!

Tržne cene v Celovcu

30. grudna 1909 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg od K	100 kg od v	100 kg do K	100 kg do v	80 litrov (biren) K	80 litrov (biren) v
Pšenica	—	—	26	—	16	64
Rž	20	—	20	86	12	5
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	16	40	17	20	8	40
Oves	17	—	17	64	5	90
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	30	47	19	20
Turščica	—	—	17	20	9	80
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	5	77	2	60
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	11	—	13	—	—	—
„ kislo	7	—	10	—	—	—
Slama	6	—	8	—	—	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 *kg*	2	80	3	—	—	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	80	3	20	—	—
Slanina (špeh), povoj., 1 „	2	20	2	40	—	—
„ „ surova, 1 „	1	80	1	90	—	—
Svinjska mast 1 „	2	—	2	20	—	—
Jajca, 1 par	—	22	—	24	—	—
Piščeta, 1 „	2	—	2	40	—	—
Race	3	—	4	—	—	—
Kopuni, 1 „	7	—	10	—	—	—
30 *cm* drva, trda, 1 m^2	3	20	3	70	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	3	—	3	30	—	—

Živina	Počrez od (v kronah)	Počrez do (v kronah)	100 kilogramov žive vage od (v kronah)	100 kilogramov žive vage do (v kronah)	100 kilogramov zaklana od (v kronah)	100 kilogramov zaklana do (v kronah)	Prignalo	Prodalo
Konji	—	—	—	—	—	—	—	—
Biki	160	—	—	—	—	—	1	1
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	310	360	—	—	—	—	14	8
Junci	240	—	—	—	—	—	1	1
Krave	186	350	—	—	—	—	36	19
Telice	111	—	—	—	—	—	2	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	140	148	66	64
Praseta, plemena	16	42	—	—	—	—	140	112
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	—

Loterijske številke 31. decembra 1909:

Trst 25 79 80 23 42

Linc 76 26 67 44 42

Bradyjeve želodčne kapljice

z varstveno znamko

Marijaceljske Matere Božje

torej imenovane „Marijaceljske želodčne kapljice“, so najboljše sredstvo, ki se je obneslo tekom 30 let, proti vsakovrstnim težavam v prebavljanju, gorečici, zaprtju, glavobolu in želodčnim bolečinam, preobilni tvorbi kisline itd.

Dobiva se v lekarnah po **K —·80** in **K 1·40.** Pošiljanje v provinco po lekarnarju **C. Brady,** Dunaj, I., Fleischmarkt 2/385.

6 steklenic za **K 5·—**, 3 podvojne steklenice za **K 4·50 poštnine prosto.**

Paziti je na varstveno znamko Marijaceljske Matere Božje in rdeči zavoj s podpisom

C. Brady

Jožef Vogrin,

kolar v Železni Kapli

sprejme takoj **pridnega fanta** iz poštene, krščanske družine, ki bi se rad učil kolarstva.

Izšel je priljubljeni

Peti najpopolnejši letnik

„Koledar za kmetovalca“

s posebno izbrano in mnogovrstno vsebino v vseh strokah kmetijstva in gospodarstva.

Noben kmetovalec, trgovec in gospodar naj ne bo brez tega praktičnega koledarja, kateri mu bo v vseh zadevah dober svetovalec.

Knjižica je v žepni obliki, ima tudi praktični zapisnik in je vezan v močno usnjeno imitacijo ter velja brez poštnine K 1·60, s poštnino K 1·80.

Pri 10 iztisov se da enega za nameček. Naroča se pri

Ivanu Bonač v Ljubljani.

Znesek se naj pošlje naprej.

Kdor hoče imeti

dobro tkano blago,

naj naroči po povzetju pri

Emilu Winternitz, tkalnica Nachod, Češko.

1 kos platna za prtiče brez šiva, 14 metrov dolgega, dobre kakovosti . . . . . K 14·—
1 kos platna za prtiče brez šiva, 14 metrov dolgega, dobre kakovosti . . . . . „ 18·—
1 kos rumburškega platna prima-kakovosti, 24 metrov dolgega . . . . . „ 13·50
23 metrov kanafasa, s pristno barvo in trpežnega, živahen vzorec . . . . . „ 11·10

Žepni robci, obrisače, robci za posodo itd. se oddajejo vredno, tako tudi flaneli in zimski barhent. Za dobro blago se jamči in more vsak vrniti, kar mu ne ugaja.

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje naravnost iz tovarne!

Razpošilja se tudi zasebnikom.

40 metrov ostankov po želji sortirano 15 K.

Barhant v lepih vzorcih za obleke, bluze in spodnjo obleko.
Flanele, lepo križaste, za srajce in bluze.
Delen, z robom, za obleke in bluze.
Angleški cefir, 80 cm širok, za pisane srajce, prsa za srajce in bluze za dame.
Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke.
Kanafas za posteljne prevleke v živahnih barvah.
Oksforda za moške srajce, izborno trpežne kakovosti.
Krizet, barvan, za spodnja krila, tkan iz debele tvarine.

Nikake rizike! Znesek se takoj vrne, ako blago ne ugaja in se lahko pošiljatev nefrankirana nazaj pošlje. Črez 1000 priznalnih pisem od 1. januarja.

40 metrov finega, pobeljenega *rumburškega platna* za najfinejše životno in posteljno perilo, sortirano z belim krizetom za spodnje perilo samo *K 17·90.*

Gotove, zarobljene *rjuhe* brez šiva, 235 cm dolge, 150 cm široke, iz najboljše tkanine, trpežne kakovosti, zajamčeno platno, kos *K 2·40.* Najmanjše naročilo 6 kosov. Pošilja po povzetju.

Pri naročilu 2 zavojev poštnine prosto.

Antonin Maršik, tkalnica,

Olešnice u Nov. Mesta n. M., č. 100. Češko.

„Mir“ je edino glasilo koroških Slovencev!

Tubuli Fumales
cum Cannabis indicae, Dosim.
S tem receptom dobite v lekarnah le na zdravniški predpis eno škatljico za 1 krono. Hkrati sredstvo proti naduhi, učinkuje pomirjevalno, in vpliva na vse dihalne organe olajševalno.

Posestvo na prodaj
ki obsega 20 oralov polja, 10 oralov travnikov, 20 oralov gozda in hišo v dobrem stanu za 9200 kron. Več pove Primnik Ivan, pd. Rutar, Dolenjavas št. 15, občina Bilčovs, pošta Bistrica v Rožu, Koroško.

Superfosfat
mineralno in animalično, najbolj priznano, najbolj zanesljivo in najcenejše gnojilno sredstvo fosforove kisline
za vsako zemljo.
Vsebina strogo zajamčena. Zajamčen najhitrejši učinek, najboljši uspehi.
Za pomladansko obdelovanje neogibno potreben.
Dalje
amoniakove, kalijeve in solitarjeve superfosfate
odpošiljajo vse
tovarne umetnih gnojil, trgovci, poljedelske zadruge in društva.
Pisarna: **Praga, Prikopi 17.**

Vsled zmanjšanja proizvajanja je
3000 tucatov
obrobljenih primaprtičev brez šiva
150 *cm* širokih, 2 *m* 25 *cm* dolgih, zajamčeno platno, iz najboljše lanene preje za najfinejšo ženitninsko balo porabno
po 2 kroni 60 vinarjev izvod naprodaj.
Najmanjša oddaja 6 izvodov po povzetju. To blago je naprodaj tudi v kosih v celem po 15 metrov dolgosti za 18 kron. Najmanjša oddaja 1 kos = 15 metrov.
Pozor! Prosim, naj se mojega blaga ne zamenjuje z blagom konkurence, ker pošiljam le najboljše in vračam za neugajajoče denar takoj.
S. Stein, tkalnica platna Nachod,
Češko.

Kdor pospešuje „Mir", dela za narod!

Največja trgovina te stroke v Celovcu.
Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbir.
Zaloge je stalno v vrednosti ¼ milijona kron.
Za prodajanje **na debelo** oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.
Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.
Imam za ženine in neveste zmerom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.
Vsi uslužbenci govorijo slovenski.
Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Čistega hruševca
želim kupiti. Ponudbe s ceno sprejme gostilničar **„Jakob"**, Št. Peter pri Celovcu, Žrelska cesta 4.

Slovenec Konrad Skaza
delavnica za vsa cerkvena dela
v St. Ulrich, Gröden (Tirolsko)
se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. **Velikanska zaloga sv. razpel.** Novi zanimivi slovenski ceniki zastonj in franko. **Postrežba solidna in hitra.**

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu
4 1/2 % kmečki kreditni zavod za Celovško okolico **4 1/2 %**
Pavličeva ulica štev. 7
uraduje
ob **četrtkih** od ½ 10. do 12. ure in od ½ 2. do 3. ure,
ob **sobotah** od 10. do 12. ure.
Društvo jamči za popolno varnost vlog s premoženjem vseh udov.

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku
registrovana zadruga z neomejenim poroštvom
sprejema zanaprej **hranilne vloge** vsak uradni dan, to je vsak četrtek od 8. ure zjutraj do 12. ure dopoldne, ter jih obrestuje po 4½% brez odbitka rentnega davka, tako, da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih 4 K 50 vin. na leto.
Načelništvo hranilnice in posojilnice v Šmihelu pri Pliberku.

Linc 1909: Zlata kolajna; najvišje odlikovanje.
R. WOLF Magdeburg-Buckau.
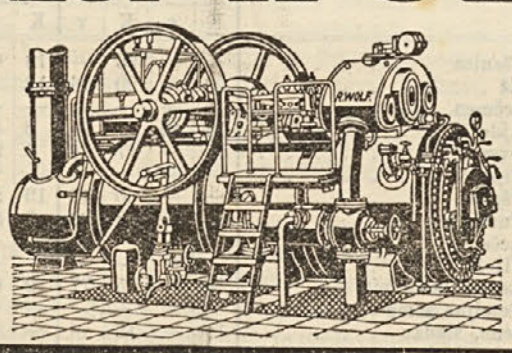
Filialka Dunaj, Dunaj, III., Heumarkt št. 21.
Premakljivi in nepremakljivi polnoparni in patentovani
vročeparni lokomobili
z 10 do 800 konjskimi silami.
Najbolj gospodarsk, trpežen in zanesljiv gonilen stroj
za vse vrste delovanja v industriji in poljedelstvu.
Vseh izdelkov nad 650.000 PS.

Brez pogreška, zanesljivo in počasi bo gorela večna luč le v cerkvah, kjer rabijo stenje
in specialno olje za večno luč od tvrdke
Viktor Iraš v Treibach (Koroško).
Poizkus s poštnim kolijem olja in nekaterih stenjev dokaže to.
Svetilnice, samogorljivo oglje za kadilnice, cerkveno kadilo, kadilni pridatek „Buonodore", jamčeno pristne voščene sveče, stearinsveče, ne kapljajoče prižigalne sveče, kangljice, solidno in praktično ogrevalo za mašno vino, kakor tudi vse cerkvene kovinske reči najboljše izdelane.
Brošura „Das ewige Licht" z zgodovinskim pregledom, simbolično razlago in praktičnim navodilom kakor ceniki brezplačno.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu
Delniška glavnica K 3,000.000. Rezervni fond K 300.000.
Denarne vloge obrestujemo po **4½%** od dne vloge do dne vzdiga.
Koloduorska cesta štev. 27.
Zamenjuje in eskomptuje
izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.
Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu, Trstu in Sarajevu.
Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8·— za kom.
Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10·— za komad.
Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler,** prošt v Tinjah. — Odgovorni urednik: **Otmar Mihalek.** — Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu.